

Haggaj og Malakias' Bog

Tekstens hvem, hvad, hvor:

Historisk baggrund:

- I 538 f.Kr. dekreterede perserkongen, Kyros, at de eksilerede judæere i Babylon frit kunne vende tilbage til Juda og genoprejsede deres religiøse institutioner; politisk selvstændighed er der ikke tale om. De, som vender hjem (og det er langt fra alle), vender hjem til et meget indskrumpet land og til et tempel, som ligger i ruiner; de har også stort besvær med at få det sociale-og samfundsmæssige liv til at fungere; de er også omgivet af fjender, som ikke vil det dem det vel, og de har ingen konge. Efter en lang anstrengende rejse når de hjem, og i 537 får de rejst brændofferalteret og nogle af tempelritualerne praktiseres igen, og grunden til det andet tempel bliver lagt (Ez 3:8 ff.). Fjenderne forsøger at lægge genopbygningen øde, og for en tid standses den ved lov. Meget hurtigt bliver de hjemvendte en særdeles frustreret og nedslået forsamling. Intet svarer til det, som profeterne, især Esajas' forudsigelser havde lagt op til. Hurtigt mister de visionen, mister håbet, mister meningen med det hele og bliver apatiske.

Forfatter:

- Der er store problemer ikke mindst med at identificere Malakias; hvem er han? Er han en virkelig, eksisterende person, eller et litterært påhit, og er Malakias' Bog i virkeligheden en fortsættelse af Zak 9-14, hvor spørgsmålet om forfatterskab også er omdiskuteret?
- Haggaj omtales og nævnes i Ezras bog, så om hans historiske identitet er vi ikke i tvivl, men i 1:3 siges der blot, at "Herrens ord kom ved profeten Haggaj" og der siges ikke noget om afstamning. Det er højst usædvanligt.
- Problemet omkring Malakias' identitet er langt fra løst, men det giver bedst mening at betragte ham som en eksisterende person med et profetisk kald.

Tidspunkt og formål:

- **Haggajs** profetier (år 520) og senere **Malakias'** profetiske budskaber (år 450 ca. 6 år før Nehemias' reformer) – mellem Haggajs profetiske tjeneste og Malakias' går der nær ved 70 år - tjener det formål at løfte de hjemvendte judæere ud af selvmedlidenhed og forurettethed og sætte skub i dem, så de kommer i gang med de opgaver, Gud har sendt dem tilbage til landet for at gøre.

Opbygning - Haggaj:

- Haggajs første budskab og folkets respons (1:1-15): Hvorfor forsømmer I at bygge på Guds hus? Skyldes alle jeres ulykker mon ikke denne jeres forsømmelighed?
- Haggajs andet budskab (2:1-9) – Opmuntring fra Herren – Ved hans hjælp vil det lykkes. Fat mod!
- Et argument fra rituallovene? Kan rituel renhed (hellighed) overføres til rituel urenhed? Er det ikke snarere sådan, at rituel urenhed gør den rene uren. Folket, som det er og lever, kan ikke være Gud til behag, og derfor oplever det så megen nød (2:10-19). Men læg mærke til, hvordan det går jer herefter.
- Et særligt løfte og en særlig opmuntring til Zerubabel (2:20-23).

Opbygning - Malakias:

- Indledning (1:1)
- Jahve elsker (der er tale om udvælgeseskærlighed, ikke om, hvad Gud føler) virkelig sit folk; "elsker Jakob, hader Esau". Folket betvivler denne erklæring. Men se på Jakob og Judas skæbne og se på Esau og Edoms skæbne (1:2-6)
- Folket bebrejdes for at skille sig fra deres judæiske hustruer og gifte sig med de omgivende hedningers (2:10-16)
- Israel "plager" Herren ved deres bortforklaringer af synd og skyld og ved deres moralske indifferens (2:17); derfor vil Jahve komme til dom (nu og på Herrens dag; "pagtsenglens" komme); til renselse (sølvsmelteren) og fordømmelse (2:17-3:5).
- Gud vil komme og tage sig af samfundets mange dårligdomme og ondt: okult praksis; menedere, underkuelse og undertrykkelse af daglejere og fremmede, enker og faderløse (3:6-12).
- Det folket tænker og brokker sig over: Det kan ikke betale sig at tjene Herren og leve i hans frygt. Det er de "overmodige" (de gudløse), som det går godt. Til det svarer profeten på Guds vegne, at når den store dag kommer og Herren griber ind, så vil alle de overmodige, og alle der handler ugudeligt blive til strå og brænde op. Men for dem, som frygter Herrens navn vil "retfærdighedens sol stråle frem med helbredelse under dens vinger" (3:13-21). Bogen slutter med en appel til at holde sig til Torahen og med et løfte om, at Herren vil sende profeten Elias før hans store dags komme (3:22-24).

Indhold - Haggaj:

- Hvordan viser vi måske forsømmelighed i vor gudsdyrkelse? Er det så vigtigt med gudstjeneste og ritualer? Er det ikke vigtigere, at vi har det rart og sjovt? Kan der være en sammenhæng mellem vor åndelige forsømmelighed og, at det går kirken så dårligt i vort land? Inddrag også Mal 1:6-14.
- Rystelser kan være Guds middel til at åbne for velsignelse. Hag 2:6 citeres som formaning og opmuntring i Heb 12:26-29.

Indhold - Malakias:

- Hvad kan få os til at tvivle på Guds kærlighed? Hvordan kan vi være sikre på, at Gud elsker os?
- Betyder det noget med udvælgelsen?
- Hvordan kan lederskabet i kirken blive en katastrofe for kirken?
- Ægteskabets uopløselighed: "Det ulige åg". Hvorfor er så mange ligeglade med det?
- Fremtidsbudskabet hos Malakias: Herrens dag, verdensrystelsen (også hos Haggaj (lutringen, pagtens engel; adskillelsen i dommen; retfærdighedens sol og lægedommen, som er under dens vinger. Johannes Døberen (Elias) og Jesus.

Hvordan overlever kirken i "tørketider" og tider med stor åndelig frustration?